

Een netwerk opbouwen dat stáát

Cultuureducatie van, voor en door mbo-studenten

Samen met Mocca, Plein C en LKCA werkt het ROC van Amsterdam en Flevoland in een proeftuin aan cultuureducatie in het mbo. Projectleider Kunst en Cultuurnetwerk **Jillis Slingerland** vertelt.
Door Francine van der Wiel

Cultuureducatie was tot op heden een ondergeschoven kindje in het mbo. Daar komt nu verandering in. Wat zijn factoren die het opzetten van goede cultuureducatie voor het mbo anders maken?
“In het mbo komen veel studenten uit het vmbo. Anders dan bij havo- of vwo-leerlingen die tot hun zestiende kunst en cultuurlessen krijgen, stopt dat bij de meeste vmbo’ers op hun veertiende. Een mbo-student heeft dus veel minder culturele bagage dan leeftijdsgenoten op het hbo of wo. Een andere factor is de enorme verscheidenheid aan opleidingen en niveaus in het mbo. En we hebben het hier over 60 procent van studierend Nederland! Ga er maar aan staan.”
Het ministerie van OC&W heeft budget uitgetrokken voor de ontwikkeling van cultuureducatie in het mbo. Jij bent in Amsterdam betrokken bij CCMBO, Proeftuin Cultuurcoördinatoren MBO [zie kader]. Waar richt het deskundigheidsbevorderingstraject zich op?
“Allereerst moeten we als mbo in kaart

WE HEBBEN MAAR DRIE JAAR OM EEN ACHTERSTELLING VAN JAREN WEG TE WERKEN, ZEGT JILLIS SLINGERLAND.

brengen wat er aan geschikt mbo-aanbod is. Sommige studenten zijn nog nooit in een theater of museum geweest. Bij het verlaten van het vmbo hebben zij een gerichte keuze voor een beroepspraktijk gemaakt. Dat vereist een andere aanpak die daar beter op aansluit, ook al omdat lang niet alle studenten kiezen voor een studie met een kunst- of cultuurprofiel. De cultuurcoördinatoren werken daarom samen met de cultuursector in Amsterdam aan kwalitatief mbo-aanbod voor alle bijna 50.000 mbo-studenten. De cultuurcoördinator is de verbinder tussen studenten, docenten, bestuurders en de culturele instellingen in de omgeving van het college.”

Wat is de ambitie met de Proeftuin?
“Met de Proeftuin, die werd ontwikkeld door LKCA, Mocca en Plein C, is er het streven een netwerk op te bouwen dat stáát, waardoor het gereserveerde budget aan het einde van deze financieringsronde onomstreden is. Aan het einde van dit kalenderjaar willen we het meer generieke keuzedeel presenteren, evenals de tien cultuurmodules die ons ROC met studenten/peer coaches heeft ontwikkeld. In het najaar start dan de landelijke pilot CCMBO.”
Uit die planning spreekt een gevoel van grote urgentie...
“Kunst en cultuur is van en voor iedereen.

We leiden immers op voor het hele leven

Dus óók voor mbo-studenten en dan niet alleen als technicus, beveiligers of decorbouwer, maar meer nog als iemand die ervan geniet. We leiden immers op voor het hele leven! Gemiddeld hebben we maar drie jaar om een achterstelling van jaren weg te werken. Belangrijke jaren om hen te inspireren en zich welkom te laten voelen.”
Waarom vinden jullie het belangrijk studenten te betrekken bij de ontwikkeling van de modules?
“Daarmee voorkom je dat je iets aanbiedt wat helemaal is losgezongen van hun toekomstige werkveld. Ik ben het helemaal eens met Erwin Olaf, die in een interview in deze krant zei dat de cultuurhistorische achtergrond van het werk van bijvoorbeeld een kapster of loodgieter een inspirerende extra dimensie kan geven. Kunsteducatie van, voor en door mbo-studenten krijgt nu heel praktisch vorm in het Creative Office, maar ook in de eigen les waarin studenten samen met hun mentor kiezen voor een bezoek aan een museum bijvoorbeeld.”

Wat verwachten of verlangen jullie van onderwijsbestuurders en politici?
“Geef de professionals het vertrouwen, de tijd en ruimte om hun passie mee te nemen in het werk. En: bepaal je positie. Wat vind je als school belangrijk en wat heb je ervoor over? Je kunt naar Walibi met de klas, maar je kunt dat geld ook aan het cultuurbudget toevoegen en een theater of mooi museum bezoeken. Neem actief deel aan de ontwikkelingen die gaande zijn in het onderwijs en zie cultuur(educatie) niet als iets voor ‘erbij’. Van culturele instellingen vraag ik een toeschietelijke houding. Open de deuren, verwijder mogelijke drempels en bezwaren en zoek actief naar langdurige samenwerkingen met het mbo. Daardoor verbinden we de kunsten met het onderwijs.”

➤ Lees meer over het mbo op p 7: MBO-Cultuurkaart gaat dóór

Proeftuin CCMBO

De allereerste **Proeftuin Cultuurcoördinator MBO** (CCMBO) ging in 2024 van start in Amsterdam. Dit is een deskundigheidsbevorderingstraject met als doel op ieder mbo-college een cultuurcoördinator te installeren met de juiste voorkennis en vaardigheden. Met bouwstenen uit de ICC-cursus voor het primair onderwijs en de CCVO-cursus voor het

voortgezet onderwijs wordt in CCMBO op maat een variant ontwikkeld voor het mbo. LKCA was een van de initiatiefnemers. Het project is in samenwerking met het ROC van Amsterdam & Flevoland (ROCvAF), Plein C, Mocca en loopt tot en met mei dit jaar. De deelnemers zijn (recent aangestelde) cultuurcoördinatoren van ROCvAF en Mediacollege Amsterdam. Ze

worden gecertificeerd door LKCA als cultuurcoördinator MBO en kunnen de praktijkgerichte kennis die zij dit jaar opdoen direct inzetten. Ze werken op hun college toe naar een meerjarenvisie en beleid voor kunst en cultuur en een duurzaam cultuureducatief aanbod. Elf deelnemers schrijven onder begeleiding een cultuurbeleidsplan voor hun

eigen college. Zij vertalen hun persoonlijke leer- en ontwikkelwensen in concrete stappen om cultuureducatie te verankeren in het mbo en binnen de school draagvlak te creëren. Met ervaringen uit de Amsterdamse Proeftuin wordt er dit jaar een landelijke CCMBO-training ontwikkeld, samen met een klankbordgroep van CmK-penvoerders.